



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 80/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou KOTRUSZ-BENČÍK, s. r. o., Štefánikova 57, Nitra, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Cdo/171/2019 z 28. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie a aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

2. Sťažovateľka 11. decembra 2012 vošla do prevádzky s názvom [REDAKOVANÉ]. Po vstupe do predajne sa pošmykla a došlo k pádu, pri ktorom utrpela „poranenie pravej ruky, a to zlomeninu horného konca ramennej kosti, trieštivú zlomeninu chir., krčka“. Následne bola práceneschopná v čase od 11. decembra 2012 do 22. februára 2013.

3. Na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) podala sťažovateľka proti prevádzkovateľke žalobu, ktorou sa domáhala zaplataenia náhrady za bolesť (1 415 eur), náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (1 049 eur), náhrady ušlého príjmu (430,35 eur), náhrady účelne vynaložených liečebných nákladov (229,30 eur) a náhrady nemajetkovej ujmy (5 000 eur).

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 18C/61/2014-116 z 20. októbra 2015 žalobu zamietol. Skutkovo vyhodnotil ako nepreukázané, že na podlahe sa nachádzala kašovitá vrstva snehu, resp. súvisle roztopený sneh vo forme vody. Na fotografiách, ktoré predložila sťažovateľka, vidno len odtlačky neočistených nôh prípadných zákazníkov. Tvrdenie žaloby, že na dlažbe sa nachádzala kašovitá vrstva snehu a roztopená voda, nebolo preukázané ani z predloženého videozáznamu. Z neho vyplýva, že po otvorení dverí predajne sa sneh nachádzal v strede ulice, chodník bol riadne udržiavaný (okresný súd poukázal na § 5 bod 2 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Nitry). Taktiež nebolo preukázané, že koberčeky, ktoré sa nachádzali pri vstupe do predajne, „lietali“, neboli upevnené, práve naopak, z videozáznamu jednoznačne vyplýva, že zákazník, ktorý vošiel pred sťažovateľkou do predajne a ďalšia zákazníčka, ktorá vošla do predajne po páde sťažovateľky, si očistili obuv na kobercoch, tieto síce boli posunuté, ale iba o pár milimetrov, ale nie tak, aby si sťažovateľka na nich nemohla riadne očistiť obuv. Sťažovateľka po vstupe do predajne si neočistila obuv na kobercoch, počas jej chôdze tieto ostali na svojom mieste, nešmykali sa, následne vstúpila bez náznaku opatrnosti, bez spomalenia a bez toho, že by predvídala, že sa môže šmyknúť (s poukazom na počasie a upozornenie pred dvermi predajne), na podlahu z dlažby, kde sa šmykla a spadla. Išlo o podlahu lesklej dlažby, čo nepopierala ani odporkyňa. Na dverách predajne bolo upozornenie „pozor šmyka sa“, túto skutočnosť potvrdil i svedok, manžel sťažovateľky. Okresný súd dodal, že išlo o bežnú prevádzku, preto nebolo možné vyžadovať zo strany zamestnancov odporkyne, aby podlahu bola úplne suchá tak, že by sa nenachádzal žiadny odtlačok topánky.

5. Okresný súd po právnej stránke uzavrel, že nebolo preukázané zanedbanie povinností odporkyňou, prípadne také jej konanie, ktoré by zakladalo jej zodpovednosť za škodu na zdraví sťažovateľky. Naopak, sťažovateľka nedodržala potrebnú mieru opatrnosti s prihliadnutím na pomery v mieste úrazu (pred objektom odporkyne na chodníku roztopený sneh, upozornenie na možnosť šmyknutia sa), a teda konala v rozpore so všeobecnou prevenčnou povinnosťou podľa § 415 Občianskeho zákonníka.

6. Sťažovateľka podala proti prvoinštančnému rozsudku odvolanie. Po skutkovej stránke dôvodila, že pred vstupom do predajne si očistila obuv obúchaním o podlahu. Následne prešla po celej dĺžke koberca, ktorý v prípade, ak by bol riadne očistený a suchý, by poslúžil na otrieť zvyšku snehu a nečistôt z jej obuvi. Z videozáznamu vyplýva, že mala obuté topánky určené na zimu, ktoré možno považovať za obuv primeranú na zimné obdobie. K pošmyknutiu a pádu došlo asi 1,5 až 2 m od hranice koberca, preto, ak by príčinou pádu boli zvyšky snehu na jej topánkach, k pošmyknutiu by muselo prísť skôr. Okresný súd však bagatelizoval prítomnosť snehu na podlahe, hoci pripustil, že na fotografiách sú viditeľné otlacky neočistenej obuvi iných zákazníkov. Namietala nesprávny záver súdu, že chodník pred predajňou bol očistený. V prevádzke sa nachádzala dlažba s vysokým leskom, ktorá sa v prípade navlhnutia šmykala, čoho dôkazom je nápis na dverách „pozor šmyka sa“. Odporkyňa musela predpokladať, že zákazníci budú vystavení v zimnom období riziku šmyku a pádu, a preto mala vykonať také opatrenie, aby tomuto riziku zabránila. Zamestnanci žalovanej nevykonávali údržbu priestoru pred prevádzkou ani v priestoroch prevádzky stieraním mokrej podlahy a čistením koberca pri vchode. Takéto nevykonávanie základných opatrení na zabránenie vzniku škody nemožno považovať za náležité dodržiavanie prevenčnej povinnosti žalovanej.

7. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7Co/30/2018-166, 7Co/31/2018 zo 7. februára 2019 potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu, ktorého odôvodnenie považoval za zodpovedajúce požiadavkám spravodlivého procesu. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie a dodal, že sťažovateľkino tvrdenie o nesplnení povinnosti odporkyňou vykonávať zimnú údržbu na komunikácii v šírke min. 2 m od príľahlej nehnuteľnosti (odhrnutie chodníka pred vstupom do predajne) nebolo v konaní preukázané, pretože videozáznam toto tvrdenie nepreukazuje a ku škodovej udalosti neprišlo pred prevádzkou, ale v jej priestoroch. V skutkovej rovine krajský súd uviedol, že po oboznámení sa s videozáznamom, ktorý je jediným objektívnym dôkazom preukazujúcim priebeh škodovej udalosti v danej veci, dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že sťažovateľka pri vstupe do predajne nevenovala dostatočnú pozornosť daným okolnostiam. Potvrdila vo výpovedi, že oznam na dverách „*pozor šmýka sa*“ si nevšimla. Mala síce obuté čižmy s nízkou podrážkou, ale to ešte nevyklučuje, že na nich nemala zvyšky snehu, ktorý pri kontakte s hladkou dlažbou mohol spôsobiť jej pošmyknutie. Tvrdenie, že sa pošmykla kvôli znečisteniu podlahy vrstvou kašovitého snehu, nebolo preukázané a zvyšky mokrych stôp obuvi po predchádzajúcich zákazníkoch na podlahe neboli neprimerané bežnej prevádzke predajne v zimnom období. Ani tvrdenie sťažovateľky, že príčinou jej pádu bolo nedostatočné pripevnenie kobercov pri vstupe do predajne, že sa koberec šmýkali a že neboli suché, nebolo preukázané. Z videozáznamu nevyplýva, že by sa koberec, po ktorom sťažovateľka prešla, pošmykol a v dôsledku toho spadla. Je evidentné, že sa pošmykla, až keď stupila na dlažbu (mimo koberca).

8. Podľa krajského súdu odporkyňa prijala objektívne možné opatrenia na predchádzanie vzniku škody umiestnením oznamu na dverách a zabezpečením čistiacich kobercov pri vstupe do predajne, ako aj udrжанím čistoty podlahy v predajni zodpovedajúcej pomerom v danom momente (zimné obdobie, topiaci sa sneh vonku), preto jej nemožno vytýkať porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 415 Občianskeho zákonníka. Prevenčná povinnosť totiž neznamená, že ide o povinnosť absolútnu, ktorá za každej situácie zabezpečí, že k žiadnej škode nepríde. V zmysle § 415 Občianskeho zákonníka „každý“ je povinný zachovávať taký stupeň pozornosti, ktorý možno od neho vzhľadom na konkrétnu situáciu rozumne požadovať a ktorý je objektívne spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote, zdraví alebo majetku. Uvedené ustanovenie ale neukladá povinnosť predvídať každý v budúcnosti možný vznik škody.

9. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Namietala, že sa krajský súd zákonným spôsobom nevysporiadal s dôvodmi jej odvolania a nezjednal nápravu v nesprávnom procesnom postupe okresného súdu, ktorý v rozsudku nedostatočným a nesprávnym spôsobom vyhodnotil dokazovanie vo veci. Procesný postup súdu prvého stupňa krajský súd hodnotil tendenčne, jednostranne, účelovo ich zbagatelizoval a bez právneho základu odmietol všetky dôkazné prostriedky. Nedôvodným odmietnutím kompletného dôkazného prostriedku predloženého sťažovateľkou odvolací súd nezákonne poprel podstatu a zámer podanej žaloby k meritu veci. Procesné pochybenie odvolacieho súdu spočívalo aj v nevyzvaní strán vyjadriť sa k spochybnenej dôveryhodnosti dôkazov a taktiež zopakovaniu dokazovania, čím sa jeho rozhodnutie stalo arbitrárne. Po právnej stránke v dovolaní uviedla, že právna otázka dosiaľ dovolacím súdom neriešená spočíva vo vymedzení rozsahu prevenčnej povinnosti prevádzkovateľa prevádzky a jej návštevníka v prípade súbehu ich prevenčnej povinnosti. Rozsah prevenčnej povinnosti odporkyne musí byť bezpochyby širší, než len spočívajúci v uvedení oznamu na dverách prevádzky

a položení rohoží pri dverách. Navyše, prevenčnou povinnosťou musí byť zabezpečená ochrana zdravia a majetku návštevníkov prevádzky v prípade, ak sa správajú obvyklým spôsobom.

10. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie zamietol. Odkazujúc na svoju stabilnú judikatúru uviedol, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Berúc však do úvahy už judikovaný právny názor, podľa ktorého nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, preskúmal dokazovanie nižších súdov a dospel k záveru, že okresný súd vykonal všetky dôkazy relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu. Celý priebeh škodového deja od okamihu vstupu sťažovateľky do prevádzky až do jej pádu je zaznamenaný na videozázname, podlaha zašpinená od odtlačkov obuvi zákazníkov predajne (bez tvrdenej kašovitej vrstvy snehu alebo z neho roztopenej vody) je zachytená aj na fotografiách zhotovených manželom sťažovateľky. Vykonanie týchto dôkazov je aj podľa dovolacieho súdu (ktorý je viazaný podľa § 442 Civilného sporového poriadku skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd) v spojení so svedeckými výpoveďami manžela sťažovateľky (ktorý priebeh škodového deja, čakajúc vonku na ulici, nevidel) a zamestnancov odporkyne, postačujúce pre skutkové závery, ku ktorým dospeli okresný aj krajský súd. Všetky vykonané dôkazy súdy v základnom konaní vyhodnotili v súlade s § 191 Civilného sporového poriadku. Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov nezistil pochybenia, ktoré by bol v extrémnom rozpore s obsahom spisu. K namietanému procesnému pochybeniu odvolacieho súdu, ktoré malo spočívať v nevyzvaní strán na vyjadrenie k spochybnenej dôveryhodnosti dôkazov a taktiež zopakovaniu dokazovania, najvyšší súd konštatoval neaplikovateľnosť § 382 Civilného sporového poriadku na takéto situácie. Nedostatočnosť odôvodnenia odvolacieho rozsudku najvyšší súd nezistil.

11. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom najvyšší súd uviedol, že v prejednávanej spore nebolo rozhodujúcim posúdenie rozsahu prevenčnej povinnosti tej-ktorej sporovej strany. Otázkou zásadného právneho významu nevyhnutnou pre rozhodnutie vo veci samej bolo posúdenie existencie zodpovednosti odporkyne za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, pričom nedodržanie všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka je tiež porušením právnej povinnosti v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Následne zopakoval právnu argumentáciu krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka tvrdí odopretie spravodlivosti v dôsledku absencie vyhodnotenia všetkých získaných dôkazov. Podľa jej názoru sa dostala do bizarnej pozície, keď preukázala rozhodujúce skutkové okolnosti (priebeh vzniku škodovej udalosti, stav prevádzky, správanie pri vstupe do prevádzky, reakcie zamestnancov prevádzky), avšak súdy tieto dôkazy vyhodnotili úplne v rozpore s ich skutočným významom, vyhodnocovali ich jednotlivo bez vzájomnej súvislosti a bagatelizovali informácie, ktoré preukazovali zodpovednosť odporkyne.

Okresný súd a krajský súd odmietli vyhodnotiť výpoveď sťažovateľky, výpoveď jej manžela, ako aj fotografie vyhotovené manželom priamo na mieste, resp. bagatelizovali ich dôkaznú hodnotu. V dôsledku toho mal byť skutkový stav ustálený v priamom rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi z týchto dôkazných prostriedkov. Sťažovateľka kritizuje, že krajský súd považoval za jediný prípustný (objektívny) dôkaz preukazujúci priebeh škodovej udalosti videonahrávku z bezpečnostnej kamery, avšak priebeh škodovej udalosti bol zisťovaný a ustáľovaný aj výsluchom všetkých zúčastnených osôb, teda zamestnancov odporkyne, výsluchom sťažovateľky a jej manžela. Ak by aj odvolací súd oprávnene považoval tieto výpovede za nedôveryhodné, ešte stále bol v konaní zabezpečený ďalší objektívny dôkaz preukazujúci stav prevádzky bezprostredne po škodovej udalosti, a to fotografie vyhotovené manželom sťažovateľky vo vysokom rozlíšení, teda s väčšou dôkaznou hodnotou v porovnaní s videozáznamom.

13. Sťažovateľka zdôrazňuje, že v dovolaní upozorňovala „na to, že odvolací súd svojim prekvapujúcim záverom o nedôveryhodnosti všetkých svedkov úplne zmenil rozsah dokazovania, z ktorého vychádzal prvoinštančný súd pri vydaní rozsudku a ktorý bol predmetom odvolania. Navyše, žiadnym spôsobom mi neumožnil na tento zvrat v rozsahu dokazovania zareagovať a základné uplatniť zákonné právo pred súdom. Týmto spôsobom mi uprel možnosť preukázať dôveryhodnosť vykonaných dôkazov a prípadne ich podporiť inými dôkazmi, ktoré by boli v súlade so skutkovými závermi, ktoré z nich vyplynuli. Takéto flagrantné odopretie práva strane sporu zareagovať na zmenené hodnotenie dôkazov zo strany súdu popiera samotnú podstatu práva na prístup k súdu...“. Vyjadruje presvedčenie o aplikovateľnosti § 382 Civilného sporového poriadku aj na proces vyhodnocovania dokazovania.

14. Podľa sťažovateľky krajský súd vyslovil, že absolútnu prevenčnú povinnosť v bežnom živote mala v čase úrazu dodržiavať výlučne ona, pretože odporkyňa si prevenčnú povinnosť údajne splnila a absolútnu prevenčnú povinnosť plniť nemusí. Nadväzne argumentuje, že prevenčnou povinnosťou odporkyne bolo vzhľadom na podmienky jej prevádzky (šmykľavá podlaha, priamy vstup z ulice) v rizikovom období (silné dažde, sneh) nepretržite vykonávať také opatrenia, aby riziku zabránila. Zamestnanci odporkyne pritom v súdnom konaní sami uviedli, že boli stanovené postupy na predchádzanie šmykľavosti podlahy, a to údržbou priestoru pred prevádzkou (čo zamestnanci nedodržali) a údržbou podlahy v prevádzke stieraním podlahy a čistením koberca pri vstupe (čo zamestnanci takisto nedodržali). Z neúplných obrazových záznamov obsiahnutých v súdnom spise, ktoré predložila žalovaná strana a ktoré trvajú cca 20 minút, jednoznačne vyplýva, že zamestnanci nevykonali tieto opatrenia ani jediný raz.

15. Z rozsiahlo popísaných okolností kauzy sťažovateľka vyvodzuje, že pri spornej škodovej udalosti došlo k stretu prevenčných povinností jej a odporkyne. Preto považovala za potrebné, aby sa k tejto právnej otázke rozhodujúcej pre právne posúdenie veci (rozsah prevenčnej povinnosti prevádzkovateľa prevádzky a jej návštevníka v prípade súbehu ich prevenčných povinností) vyjadril dovolací súd. Ten však konštatoval, že prevenčnú povinnosť porušila výlučne sťažovateľka ako návštevníčka verejne prístupnej prevádzky, a nie odporkyňa, ktorá mohla jediná reálne ovplyvniť stav prevádzky. V dôsledku toho potom právnu otázku vyplývajúcu zo spôsobu rozhodnutia vo veci nižšími súdmi dovolací súd úplne odmietol zodpovedať.

16. Vzhľadom na jednostranné vyhodnotenie dôkaznej situácie v prospech odporkyne a v neprospech sťažovateľky sú podľa sťažovateľky skutkové zistenia a prijaté právne závery

v rozhodnutiach jednotlivých inšancií súdov nielen v rozpore so zadováženými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise, ale nie sú ani riadne a zrozumiteľne odôvodnené, čo má za následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

17. Sťažovateľka považuje za mylný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého výpovede zamestnancov odporkyne sú postačujúce pre skutkové závery, ku ktorým dospeli okresný súd a krajský súd. Okresný súd pri dôkaze výpoveďou svedkov nevyhodnotil vierohodnosť výpovedí s prihliadnutím na to, aký majú svedkovia vzťah k účastníkom konania a k prejednáwanej veci, k okolnostiam, ktoré doprevádzali ich vnímanie skutočností, o ktorej vypovedali, vzhľadom na spôsob reprodukcie týchto skutočností a správanie pri výpovedi (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a podobne) a poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne, či sa vzájomne dopĺňajú). Celkové posúdenie uvedených hľadísk potom súdu neposkytlo záver o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností.

18. Dovolací súd neposkytol dostatočné odpovede na dovolaním nastolené námietky. Sťažovateľka hodnotí ako zmätočný právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého otázkou zásadného právneho významu bolo posúdenie existencie zodpovednosti odporkyne za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, a keďže nebolo preukázané naplnenie podmienok tejto zodpovednosti, nie je potrebné posudzovať rozsah prevenčnej povinnosti medzi sťažovateľkou a odporkyňou. Podľa sťažovateľky teda najvyšší súd takto na jednej strane uvádza, že nedodržanie prevenčnej povinnosti je porušením právnej povinnosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka, na druhej strane nepovažoval za potrebné rozsah prevenčnej povinnosti zákonným spôsobom posúdiť. Nadväzne sťažovateľka argumentuje v prospech záveru o nedodržaní prevenčnej povinnosti odporkyňou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd po prieskume ústavnej sťažnosti a jej príloh vykonanom na účel predbežného prerokovania konštatuje, že odôvodnenie sťažovateľkinho návrhu na začatie konania sa vyznačuje pomerne masívnou skutkovou argumentáciou. Tá je formálno-procesne spracovaná tak, aby mohla byť využitá v prospech záverov o porušení základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd nijako neupiera sťažovateľke plný dispozičný priestor pri voľbe prostriedkov a spôsobov domáhania sa súdnej ochrany. Zároveň však považuje za potrebné vopred predznamenat', že pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti (i v rámci jej predbežného prerokovania) sú rozhodujúce skutočné dôvody nespokojnosti sťažovateľky a nadväzne aj to, či ich uplatnila v konaniach pred všeobecnými súdmi spôsobom priliehavým zákonnej úprave právnych prostriedkov, ktoré podávala. Ústavný súd tu pripomína, že základného práva na súdnu ochranu sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré čl. 46 ústavy vykonávajú.

20. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných

právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06).

21. Záver konajúceho všeobecného súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávacom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám osebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie označených práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne. Ústavnému súdu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a iné), resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, keďže takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012).

22. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ústavný súd v zásade nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012, III. ÚS 373/2015).

23. Ústavný súd v predchádzajúcich odsekoch uviedol svoje stabilné názory na možný prieskum skutkových záverov všeobecných súdov aj napriek tomu, že sťažovateľka ústavnou sťažnosťou atakuje iba dovolací rozsudok najvyššieho súdu. Ide o rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku, v ktorom je priestor pre argumentáciu dovolateľa v porovnaní s riadnym opravným prostriedkom (odvolaním) podstatne zúžený. Tomu korešponduje aj najvyšším súdom stabilne judikovaný názor (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017), podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu zásadne nepredstavujú dôvody, na ktorých možno založiť dovolanie.

24. Ak teda sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd ako súd odvolací preferoval jeden dôkazný prostriedok (videozáznam) v porovnaní s inými, kritizuje hodnotenie dôkazov, teda skutkovú stránku základného konania. Ústavnou sťažnosťou však odvolací rozsudok krajského súdu nenapáda, preto sa ústavný súd predmetnou námietkou nemá dôvod osobitne zaoberať. Zároveň však neušlo pozornosti ústavného súdu, že rovnakú kritiku sťažovateľka predniesla aj v jej dovolaní. Dovolacie konanie, ako je to naznačené v predchádzajúcom odseku a ako to správne zdôraznil aj najvyšší súd v bode 12 odôvodnenia svojho dovolacieho rozsudku, poskytuje dovolateľovi len minimálny priestor na plné rozvinutie skutkovej argumentácie. Najvyšší súd preto svoj prieskum správne zameral len na zisťovanie prípadného extrémneho nesúladu rozhodujúcich skutkových záverov okresného súdu a krajského súdu s obsahom súdneho spisu. Širšie poňatý skutkový prieskum, ktorého sa sťažovateľka svojou dovolacou argumentáciou domáhala, by sa priečil podstate dovolania a prostredníctvom rozporu so zákonnou koncepciou dovolania by dovolateľ v konečnom dôsledku zvýhodňoval v porovnaní s protistranou spôsobom porušujúcim základné právo na súdnu ochranu protistrany.

25. Časť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorá bezprostredne nasledovala za všeobecnými východiskami pre skutkový prieskum uvedenými v už spomenutom bode 12 odôvodnenia, sa sústredila výlučne na prieskum prípadných excesívnych skutkových záverov

krajského súdu, a to s negatívnym výsledkom. Ústavný súd, vychádzajúc z podstaty základného práva na súdnu ochranu a zodpovedajúcej zákonnej úpravy dovolania, konštatuje, že ide o prejav dôsledného rešpektu najvyššieho súdu ku koncepcii dovolania, k vlastnej stabilnej judikatúre i k rozhodovacej praxi ústavného súdu. Dovolací súd bol v miere zodpovedania dovolaním nastolených otázok k sťažovateľke maximálne ústretový a z hľadiska šírky procesného poľa pre dovolací prieskum vykazuje jeho prístup v sťažovateľkinej veci hraničnú úroveň.

26. Pre ústavný súd je prekvapujúcim názor sťažovateľky citovaný v bode 13 odôvodnenia tohto uznesenia, vychádzajúci z predpokladu, že krajský súd vyslovil prekvapujúci záver o nedôveryhodnosti všetkých svedkov. Sťažovateľka mimoriadne exponuje hodnotenie skutkových záverov krajského súdu. Realite nepochybne viac zodpovedá konklúzia, podľa ktorej krajský súd hodnotením jednotlivých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti (čo mu prikazuje § 191 Civilného sporového poriadku) dospel k výsledku o najväčšej miere hodnovernosti videonahrávky. Ústavný súd tu dopĺňa, že tento svoj postoj krajský súd aj logicky a plne akceptovateľným spôsobom vysvetlil, keď zdôraznil, že videonahrávka je jediným objektívnym dôkazom preukazujúcim priebeh škodovej udalosti. Vôbec sa nejaví korektným sťažovateľkin záver o hodnotení ostatných dôkazov krajským súdom ako nedôveryhodných. Napokon, z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, ktoré je potrebné posudzovať v jednote s dôvodmi potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu, zreteľne vyplýva, že súčasťou tvorby skutkového základu rozhodnutia nebol len videozáznam, ale aj fotografie predložené samotnou sťažovateľkou ako žalobkyňou. V konečnom dôsledku skutkovému vyhodnoteniu prejednávanej veci korešpondovala aj výpoveď sťažovateľky, že upozornenie „pozor, šmýka sa“ pri vstupe do prevádzky nezaregistrovala. Z uvedených dôvodov záver najvyššieho súdu o absencii excesov v procese ustáľovania skutkového základu veci v nachádzacom konaní nie je podľa názoru ústavného súdu nijako ústavne spochybniteľný.

27. Irelevantná je potom aj argumentácia požadujúca aplikáciu § 382 Civilného sporového poriadku (*„ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili“*) na postup krajského súdu. Podmienky hypotézy citovanej procesnej normy v prejednávanej veci vôbec neboli naplnené, keďže od počiatku bolo zreteľné, že skutkový stav bude právne posúditelný podľa zodpovedajúcich ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu. Zodpovedajúce vysvetlenie najvyššieho súdu v bode 13.2 odôvodnenia jeho rozsudku nie je spôsobilé vyvolať reálny zásah do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu ani do jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

28. Najvyšší súd nekonštatoval, ako to sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že výpovede zamestnancov odporkyne sú postačujúce pre skutkové závery, ku ktorým dospeli okresný súd a krajský súd. Z bodu 13.1 odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že za postačujúci pre rozhodnutie považoval skutkový obraz nadobudnutý vykonaním dôkazov videonahrávkou, fotografiami manžela sťažovateľky, výpoveďou manžela sťažovateľky a výpoveďami zamestnancov odporkyne. Ak sťažovateľka mylnosť obhajuje ňou tvrdeným záverom krajského súdu o nedôveryhodnosti všetkých dostupných dôkazných prostriedkov (okrem videozáznamu), ústavný súd iba odkazuje na vlastné zistenia z príloh ústavnej sťažnosti rekapitulované v bode 26 odôvodnenia tohto uznesenia.

29. Napokon sťažovateľka namietala závery najvyššieho súdu týkajúce sa právnej otázky prednesenej v dovolaní podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Ani v tomto smere ústavný súd nemá dôvod konštatovať prítomnosť signálov možného porušenia označených práv sťažovateľky. Najvyšší súd zjavne dôsledne vychádzal zo sporovej povahy konania, ktorého účastníkmi bola sťažovateľka a odporkyňa. Sťažovateľka bola žalobcom, preto na jej ramenách spočíva bremeno tvrdenia i bremeno dôkazné. Podstata jej tvrdení, o ktoré oprela svoje žalobou uplatnené právo, spočívala v údajnom protiprávnom správaní odporkyne, v dôsledku ktorého sa mala stať zodpovednou za vzniknutú škodu. Preto nevyhnutnou podmienkou úspechu sťažovateľky bolo preukázanie, že odporkyňa sa dopustila protiprávneho správania, a s ohľadom na skutkové okolnosti veci malo ísť o správanie naplňajúce hypotézu § 415 a nadväzne aj § 420 Občianskeho zákonníka. Ak sťažovateľka namietala, že v skutočnosti napadnuté rozhodnutie záviselo na rozsahu prevenčnej povinnosti v prípade súbehu protichodných prevenčných povinností, ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti a jej príloh zistil, že všetky závery všeobecných súdov konajúcich v predmetnej kauze odkazujúce na nedodržanie prevenčnej povinnosti sťažovateľky materiálne predstavovali iba podporný argument pre hlavný a pre rozhodnutie sporu podstatný právny záver, podľa ktorého odporkyňa svoju prevenčnú povinnosť splnila v miere, ktorú od nej bolo vzhľadom na okolnosti prípadu spravodlivé požadovať, v dôsledku čoho je žaloba nedôvodná. V skutočnosti teda právne hodnotenie jadra sporu nespočívalo v súbehu prevenčných povinností, ale výlučne v posúdení splnenia prevenčnej povinnosti na strane odporkyne. Sťažovateľka sa vo svojom dovolaní zjavne usilovala formalizovať výhrady skutkovej povahy do polohy dôvodu, ktorý je podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V dôsledku toho však jej dovolacia argumentácia nemohla dostatočne demonštrovať reálny právny omyl krajského súdu. Záver najvyššieho súdu preto nie je nijako vnútorne rozporný (ako sa to sťažovateľka usiluje vykresliť) a nevyvoláva ústavnoprávne pochybnosti. Ani poslednú, z rozsiahleho odôvodnenia ústavnej sťažnosti abstrahovateľnú a súčasne relevantnú námietku sťažovateľky preto ústavný súd nemohol vyhodnotiť ako vyžadujúcu prijať ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie, keďže by v procese meritórneho rozhodovania nemohla viesť k vyhovujúcemu výroku nálezu ústavného súdu.

30. Vzhľadom na to, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že niet signálov porušenia ktoréhokoľvek z jej označených práv, bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2022

Peter Straka
predseda senátu